

Latvijas Bankas noteikumu projekta "Grozījums Latvijas Bankas 2022. gada 19. decembra noteikumos Nr. 236 "Latvijas Bankas maksas pakalpojumu cenrādis skaidrās naudas jomā"" anotācija

Nosaukums	Grozījums Latvijas Bankas 2022. gada 19. decembra noteikumos Nr. 236 "Latvijas Bankas maksas pakalpojumu cenrādis skaidrās naudas jomā"
Dokumenta veids	Noteikumi
Izdošanas pamatojums	Latvijas Bankas likuma 21. panta otrā daļa
Mērķis un būtība	<p>Saskaņā ar Latvijas Bankas likuma 38. panta otrajā daļā noteikto Latvijas Banka organizē <i>euro</i> apgrozības monētu, tostarp <i>euro</i> piemiņas monētu, un kolekcijas monētu dizaina izveidi, izgatavošanu un piegādi, kā arī emitē tās, ievērojot Eiropas Savienības tiesību aktus un Eiropas Centrālās bankas apstiprinātu <i>euro</i> monētu emisijas daudzumu.</p> <p>Ņemot vērā Latvijas Bankas padomes apstiprinātajā Latvijas Bankas <i>euro</i> kolekcijas un piemiņas monētu un apgrozības monētu komplektu izlaides programmā 2025. gadam paredzēto, Latvijas Banka plāno 2025. gada aprīlī vai maijā emitēt zelta <i>euro</i> kolekcijas monētu ar nosaukumu "Mūsu zeme" (turpmāk – Monēta) 10 <i>euro</i> nominālvērtībā.</p> <p>Lai noteiktu Monētas pārdošanas cenu, izstrādāts Latvijas Bankas noteikumu "Grozījums Latvijas Bankas 2022. gada 19. decembra noteikumos Nr. 236 "Latvijas Bankas maksas pakalpojumu cenrādis skaidrās naudas jomā"" projekts (turpmāk – Projekts).</p> <p>Projektā paredzēts, ka atbilstoši Latvijas Bankas likuma 42. panta pirmajā daļā un Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Regulas (ES) Nr. 651/2012 par <i>euro</i> monētu emisiju 5. panta 3. punktā noteiktajām Latvijas Bankas tiesībām, kā arī ņemot vērā Eiropas Komisijas 2010. gada 22. marta Ieteikumu 2010/191/ES par <i>euro</i> banknošu un monētu likumīgā maksāšanas līdzekļa statusa darbības jomu un ietekmi 10. punktu, Monētas pārdošanas cena pārsniedz Monētas nominālvērtību. Monēta ir paredzēta kolekcionēšanai un tā netiek emitēta ar mērķi to lietot kā maksāšanas līdzekli. Monētas īpašo pazīmju (īpašs dizains un iesaiņojums, kā arī no <i>euro</i> apgrozības monētām atšķirīga nominālvērtība, krāsa, metāls, izmērs un svars) dēļ to ir viegli atšķirt no <i>euro</i> apgrozības monētām.</p> <p>Monētas pārdošanas cena noteikta, ņemot vērā ar Monētas izgatavošanu un emisiju saistītos Latvijas Bankas izdevumus (t. sk. metāla cenu un monētas kaltuves pakalpojumu izmaksas) un Latvijas Bankas mērķi gūt ienākumus tādā apmērā, kas segtu ar monētu izlaides programmu saistītos izdevumus.</p>

Leģitīmais mērķis

Projektā paredzētā maksas pakalpojuma – Monētas pārdošanas – sniegšanas nepieciešamība izriet no citos tiesību aktos noteiktajiem Latvijas Bankas uzdevumiem, kuru leģitīmais mērķis ir sabiedrības labklājības nodrošināšana, kā arī demokrātiskas valsts iekārtas aizsardzība.

Ir atzīts, ka nacionālas valsts princips uzliek valstij ne vien negatīvu pienākumu nedarīt neko tādu, kas varētu vājināt Latvijas latvisko identitāti, bet arī pozitīvu pienākumu to dažādos veidos stiprināt (*sk. Satversmes tiesas 2017. gada 17. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2017-01-01 16. punktu*). Savukārt sabiedrības locekļi, kas izprot un ciena vērtības, uz kurām balstīta Satversme, ir demokrātiskas tiesiskas valsts pastāvēšanas priekšnoteikums (*Satversmes tiesas 2019. gada 23. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2018-12-01 24.2. punkts*). "Latvijas nauda ir Latvijas kultūras zīme, kas simbolizē valsts neatkarību un latvisko piederību, kā arī ir unikāls apritē esošs masu dizaina produkts. Latvijas naudas zīmēs un monētās ir attēloti gan mūsu kultūras tradīcijās sakņoti tēli, simboli un vērtības, gan arī tajās atspoguļojas sava laika vismodernākās tehnoloģijas, materiāli, stilistiskie paņēmieni un grafiskais dizains. Latvijas naudas kvalitāti un augsto dizainisko vērtību ir nodrošinājusi arvien īpašā Latvijas Bankas pievērstā uzmanība naudu uzskatīt par izmērā nelielu mākslas darbu" (Kristīne Budže, <https://kulturaskanons.lv/archive/latvijas-nauda/>, Latvijas kultūras kanons). Ņemot vērā minēto, Latvijas Bankas emitētās naudaszīmes, it īpaši numismātikas monētas (iepriekš – lata jubilejas un piemiņas monētas, tagad – euro kolekcijas monētas, īpaši iesaiņotas euro piemiņas monētas un euro apgrozības monētu komplekti), ir Latvijas nacionālās identitātes neatņemama sastāvdaļa, kas raksturo tieši latvisko nacionāli kulturālo identitāti un tādējādi piemīt Latvijai kā nacionālai valstij. Vienlaikus jāņem vērā, ka Latvija ir piederīga Eiropas kultūrtelpai (Latvijas Republikas Satversmes ievada piektā rindkopa). Līdz ar to viens no leģitīmajiem mērķiem, Latvijas Bankai emitējot numismātikas monētas, ir demokrātiskas valsts iekārtas aizsardzība.

Nodrošinot sabiedrībai iespēju iegādāties numismātikas monētas, Latvijas Banka veicina sabiedrības labklājību, kas izriet ne tikai no numismātikas monētu kā kolekcionēšanai, nevis likumīgā maksāšanas līdzekļa funkciju nodrošināšanai paredzētu priekšmetu iespējamās nākotnes vērtības pieauguma, bet arī no numismātikas monētu emisiju pavadošā kvalitatīvā saturiskā vēstījuma, kas sniedz ieguldījumu kultūras un mākslas jomā, popularizējot un iemūžinot Latvijas valsti, tās kultūrvēsturiskās vērtības un vispārcilvēciskās tēmas un vērtības Latvijā un citur pasaulē.

Samērīgums	<p>Projektā paredzētais Latvijas Bankas maksas pakalpojums – Monētas pārdošana – nav tāds, kura sniegšana vai nesniegšana varētu ietekmēt privātpersonu pamattiesības.</p> <p>Jebkurā gadījumā Projektā noteikto maksas pakalpojumu apmērs atzīstams par samērīgu, jo numismātikas monētu pārdošanas cenu apmēru Latvijas Banka nosaka, lai gūtu ienākumus tādā apmērā, kas segtu ar monētu izlaides programmu saistītos izdevumus.</p>
Spēkā stāšanās	<p>Noteikumi stāsies spēkā nākamajā dienā pēc to publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".</p> <p>Monētu faktiski iegādāties Latvijas Bankas klienti varēs tikai pēc Monētas emisijas, par ko lemj Latvijas Bankas prezidents.</p>
Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu	<p>Ietekme uz Latvijas Bankas budžetu ir neitrāla (ieņēmumi segs izdevumus). Ieņēmumi no Monētas pārdošanas iekļauti Latvijas Bankas 2025. gada budžetā. Ar Monētas izgatavošanu un emisiju saistītie izdevumi iekļauti Latvijas Bankas 2025. gada budžetā.</p>
Administratīvā sloga un izmaksu novērtējums (tirgus dalībniekiem)	<p>Projekts nepalielina administratīvo slogu Latvijas Bankas klientiem, kuri iegādājas Monētu.</p> <p>Projekts neveido izmaksu slogu sabiedrībai vai tirgus dalībniekiem, jo Projektā paredzēto Latvijas Bankas maksas pakalpojumu saņemšana nav obligāti nepieciešama personas pamattiesību īstenošanai.</p>
Saistītie dokumenti	Nav
Saskaņošana ar Eiropas Centrālo banku	Projektu nav nepieciešams saskaņot ar Eiropas Centrālo banku.
Saskaņošana ar citām publiskām un privātām personām	<i>Projekts tiek nodots apspriešanai sabiedrības pārstāvjiem, publicējot to Latvijas Bankas tīmekļvietnes www.bank.lv sadaļā "Sabiedrības līdzdalība", kurā Sabiedrības pārstāvji var sniegt savus priekšlikumus un ierosinājumus par Projektu līdz 2025. gada 11. aprīlim, nosūtot tos Latvijas Bankai uz e-pasta adresi normativie-akti@bank.lv.</i>
Saskaņošanas rezultāti	<i>Tiks papildināts pēc sabiedriskās apspriešanas noslēguma.</i>